

การจัดหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

นางสาวสุนิสา กาญจนนิยม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนานหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-472-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ORGANIZATION OF BASIC COMPUTER CURRICULUM
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF BANGKOK PRIMARY EDUCATION

Miss Sunisa Kanchananiyom

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Administration Graduate school

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-472-3

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุนิตา กาญจนนิยม : การจัดหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (AN ORGANIZATION OF BASIC COMPUTER CURRICULUM IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BANGKOK PRIMARY
EDUCATION.) อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒน์ ; 231 หน้า. ISBN 974-636-472-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ที่มีการจัด
หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มงานและ
พื้นฐานอาชีพ ครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสังเกตการสอน และแบบ
ศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในลักษณะของการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

(1) ด้านการเตรียมการจัดหลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการจัดหลักสูตร จัดทำแผนการสอน จัดเตรียมบุคลากรโดย
สนับสนุนให้หาความรู้เพิ่มเติม จัดครูเข้าสอนตามความสามารถความต้องการและความพึงพอใจ จัดหาและจัดทำเอกสารประกอบ
หลักสูตร จัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนโดยได้รับการบริจาคเครื่องคอมพิวเตอร์จากสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและครูและ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จัดเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนโดยจัดเป็นห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์จัดเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียน
การสอนและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ด้านปัญหาพบว่า ครูผู้สอนไม่แน่ใจในคุณภาพของแผนการสอนและเครื่องมือวัดและประเมิน
ผลการเรียน จำนวนครูผู้สอนและเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณในการซื้อซอฟต์แวร์และ
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การจัดสภาพห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ที่
สามารถเป็นผู้นิเทศครูผู้สอนได้

(2) ด้านการดำเนินการจัดหลักสูตร โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานให้สอดคล้อง
กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ครูใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิตให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงในการใช้
เครื่องคอมพิวเตอร์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดีระหว่างสอนนักเรียน ประเมินผลการเรียนก่อนการเรียนการสอน
ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน นิเทศการเรียนการสอนโดยผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
วิธีการนิเทศการเรียนการสอนที่ใช้ได้แก่การเยี่ยมชั้นเรียนและสอบถามปัญหา ปัญหาที่โรงเรียนพบคือ ขาดครูผู้สอนและเวลาที่ใช้สอน
ไม่เพียงพอ ครูไม่แน่ใจในคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่ครูสร้างขึ้นเอง และไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการในการ
นิเทศ และขาดการวางแผนดำเนินการนิเทศอย่างเป็นกระบวนการและต่อเนื่อง

(3) ด้านการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตร โรงเรียนมีการดำเนินการติดตามประเมินผลการเตรียมการจัดหลักสูตร
โดยการสอบถามจากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน สังเกตการปฏิบัติงาน ศึกษาจากแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน และมีการ
ติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดหลักสูตรตลอดทั้งปีการศึกษา ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนขาดเครื่องมือในการติดตามประเมินผลการ
จัดหลักสูตร

ภาควิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนานาหลักสูตร

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพิ่มเกียรติ ชมวัฒน์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C 842455

: MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: COMPUTER CURRICULUM / ELEMENTARY SCHOOL / BANGKOK

AN ORGANIZATION OF BASIC COMPUTER CURRICULUM IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BANGKOK PRIMARY EDUCATION.

THESIS ADVISOR : PERMKIET KHAMAWATTANA ,Ph.D. 231 pp. ISBN 974-636-472-3.

The purpose of this reseach was to study state and problems of organization of basic computer curriculum in elementary schools under the jurisdiction of the office of Bangkok Primary Education. The samples were primary schols in Bangkok used basic computer curriculum. The obtained data were from administrators, vice academic directors, work oriented experiences head teachers, and computer teachers. Research instruments were consisted of semi-structured interview form, observation form, and document study form. The data were statistically analyzed by means of content analysis method and presented in table with description.

The finding were as follows:

1. At the preparation stage, curriculum organization was planned by assigning computer teachers, in charged personnel were assigned and encouraged for further study. Teachers were assigned according to their skills, needs and contentment, curriculum documents and evaluation materials were also provided. Computers were donated by parents teachers association and member of the parliament. In addition, computer labs and curriculum were arranged. and Public relation was released. Problems reported were lesson plans and evaluation instruments were not convinced teachers in their qualities, inappropriated number of teachers and insufficient instructional materials, lack of budget in providing software and CAI program, computer labs were inappropriated, and lack of qualified supervisor.
2. At the operation stage, teachers were encouraged to organize instructional activities with emphasis on teacher centered, description with demonstration method by intervening the ethics were used, evaluation was conducted visiting classrooms and problem interview by school administrators and academic vice-directors were used as methods of supervision. Problems were insufficient time and teacher for teaching, supervision committees were not appointed and lack of continuous supervision planning.
3. At the evaluation stage, interview, observation, and operation plan methods were used by means of evaluation, evaluation follow-up was made through academic year. Problem reported was lack of organizational curriculum evaluation instruments.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสูตร.....

ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิติศ..... *[Signature]*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากอาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์มาโดยตลอดทุกขั้นตอน รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ที่ได้ให้ความเมตตา เอาใจใส่ ให้ความรู้ และให้กำลังใจมาโดยตลอด รวมทั้งคณาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา ซึ่งให้ความรู้ทางวิชาการ ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำงาน และการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เป็นประชากรในการวิจัยทั้ง 5 โรงเรียน ซึ่งได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัย

การให้ความช่วยเหลือในการเริ่มต้นทำงานวิจัยจาก คุณนพพร สุวรรณรุจิ การให้กำลังใจจาก คุณวชิรา วงษ์เที่ยง และคุณวิชุด กำมันตะคุณ ที่ได้ช่วยบริหารจัดการพิมพ์วิทยานิพนธ์ จนสำเร็จเป็นรูปเล่มด้วยความตั้งใจ ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยขอขอบคุณและซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนบ้านทับวังและคณะครูทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนให้ โอกาสแก่ผู้วิจัยในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาตามความตั้งใจ เพื่อนๆ รุ่นพี่และรุ่นน้อง สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยมีความสุขในการศึกษาและ การทำวิจัยตลอดมา

กำลังใจจากคุณแม่ช้อง กาญจนนิม คุณแม่ผู้ให้กำเนิดและเป็นเพื่อนสนิทที่สุดใน ชีวิตของผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามและตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จ ให้ท่านได้ชื่นชม หากความดีที่จะพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้มอบให้กับคุณแม่ของผู้วิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการวิจัย และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันอันทรงเกียรติที่เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชาการและ แนวคิดที่มีคุณค่าให้แก่ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	ขอบเขตการวิจัย	6
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	8
	ข้อจำกัดของการวิจัย.....	9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2	ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร	11
	องค์ประกอบของหลักสูตร	13
	การนำหลักสูตรไปใช้	14
	การจัดหลักสูตร.....	17
	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	32
	ความหมายและองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์.....	35
	การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในวงการศึกษา.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในระดับประถมศึกษา..... 39
	การบริหารงานของโรงเรียนที่เอื้อต่อหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐาน..... 45
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 51
3	วิธีดำเนินการวิจัย 56
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 56
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 58
	การวิเคราะห์ข้อมูล 59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 60
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลและสภาพทั่วไปของแต่ละโรงเรียน 61
	ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียน..... 69
	ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 โรงเรียน..... 101
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 154
	สรุปผลการวิจัย 155
	อภิปรายผล 161
	ข้อเสนอแนะ 178
	รายการอ้างอิง 182
	ภาคผนวก 187
	ประวัติผู้เขียน 231

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการจัดหลักสูตร.....	103
2	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน.....	106
3	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมบุคลากร.....	110
4	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร	114
5	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ การเรียนการสอน.....	117
6	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้สอน.....	120
7	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมการวัดและ ประเมินผลการเรียน.....	124
8	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมกรณีศึกษาการเรียนการสอน	127
9	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หลักสูตร.....	130
10	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	133
11	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน.....	143
12	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอน.....	146
13	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการเตรียม การจัดหลักสูตร.....	149
14	ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการดำเนิน การจัดหลักสูตร	152

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.	รูปแบบการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนจิตตวิ.....	72
2	รูปแบบการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนศรีสุทิตา.....	79
3	รูปแบบการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนสมาธิรักษ์.....	85
4	รูปแบบการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนอักษราราม.....	92
5	รูปแบบการจัดวางเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ของโรงเรียนสยามสุนทร.....	98

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย